Zeeverhalen van Binnenuit

Dorus Mol, de dorpsomroeper van Noordwijk (1892-1970)

In werkelijkheid heette hij Dorus Janson en meestal was hij te vinden op de Boulevard met een 'klink' om de aandacht van het publiek te trekken

Wederom een nieuw initiatief op de zo rijk gevulde en aantrekkelijke cultuurkaart van Noordwijk en wel de audiotour van KunstKlank.

In een mooie combinatie van moderne middelen en een herinnering aan het verleden wordt de wandelaar door Noordwijk geleid. In het historische Binnen wordt de wandelaar gewezen op de imposante geschiedenis, de vele gebouwen, die daarvan nog getuigen en het fraaie stratenpatroon.

Via de verbinding tussen Binnen en Zee, het Dompad, wordt dan gelopen naar het kosmopolitische Zee, dat ook weer zijn eigen en karakteristieke geschiedenis heeft.

De unieke combinatie van natuur, historie en de moderne tijd worden in deze wandeling zowel gedegen als verrassend toegelicht.

Ik verwelkom dit initiatief van KunstKlank van harte in het geheel van het culturele aanbod in Noordwijk en wens de wandelaar enige uren van ongetwijfeld groot genoegen toe.

Harry H.M. Groen
Burgemeester

Verhalen van Zee

Startpunt Vuurtoren,
Kon. Wilhelminaboulevard.

Beeld van koningin
Wilhelmina *(Kees Verkade)*.

De vuurtoren van Noordwijk
(*ontwerp C.Jelsma*) is gebouwd in 1922.

Vervolg de Boulevard met de zee aan uw rechterhand. Tweede straat links, de Lage Wurft. Steek iets naar links de Parallel Boulevard over en loop de Schoolstraat in.

Aan het begin van
de Schoolstraat links bij
nr 59 het 'dammetje'
De Barnhoeve, vroeger een
boerderij en manege.

Links op nr 31
Antiquariaat Moby Dick.

Na Moby Dick
een oud dammetje 'Lombok'.

Vervolg de Schoolstraat
tot aan het einde.

Achter nr 15 b is nog een oude Bokkumdam, waar vroeger haring gerookt werd.

Op nr 15 a één van de laatste ambachtelijke bakkers van Noordwijk, Willem de Witt.

5.

Nr 7 is Visbedrijf Admiraal-de Witt, waar men lekkere gerookte makreel of zalm verkoopt (deur rechts).

Aan het einde van de Schoolstraat aan uw rechterhand 'De Punt', op de kop van de Hoofdstraat. De Punt is ontworpen door architect *Hendrik Johannes Jesse (1860-1943).*

Ga linksaf:
de Nieuwe Zeeweg in.

Bovenaan de trap rechts van de Maria ter Zee kerk bevindt zich de watertoren *(ontwerp F.A. Warners 1917).*

Vervolg de Nieuwe Zeeweg en sla de eerste weg rechts in, de Prins Hendrikweg.

Op de hoek van de Prins Hendrikwegweg staat het borstbeeld van de dichter *Albert Verwey (1865-1937).*

Vervolg de Prins Hendrikweg.

Rechts de Villa Stirum, nr. 22 genoemd naar *mr. Henrik Graaf van Limburg Stirum*, burgemeester van Noordwijk van *1885 tot 1890*.

Bijna bovenaan de heuvel het kleine paadje naar links, het Dompad.

Rechts de Algemene (openbare) Begraafplaats, links de bollengronden.

De naam het Dompad is aan het eind van de 18de eeuw ontstaan: dom was een ander woord voor doem, verwijzend naar de verdachten die over het pad van de Oude Jeroenskerk naar het gerechtshof Hof van Holland hun oordeel tegemoet gingen. De naam is in de loop der eeuwen een aantal keren veranderd: Kerkpad, later Diefpad, vanaf 1886 Groot Kerkhofpad en sinds 1961 weer Dompad.

Op de splitsing Dompad/Begraafplaats is het mogelijk de route Zee te vervolgen en het tweede gedeelte lopen. Volg in dit geval het pad rechts naar boven langs de begraafplaats en luister verder vanaf CD nummer 26.

Of je vervolgt de route door Noordwijk Binnen.

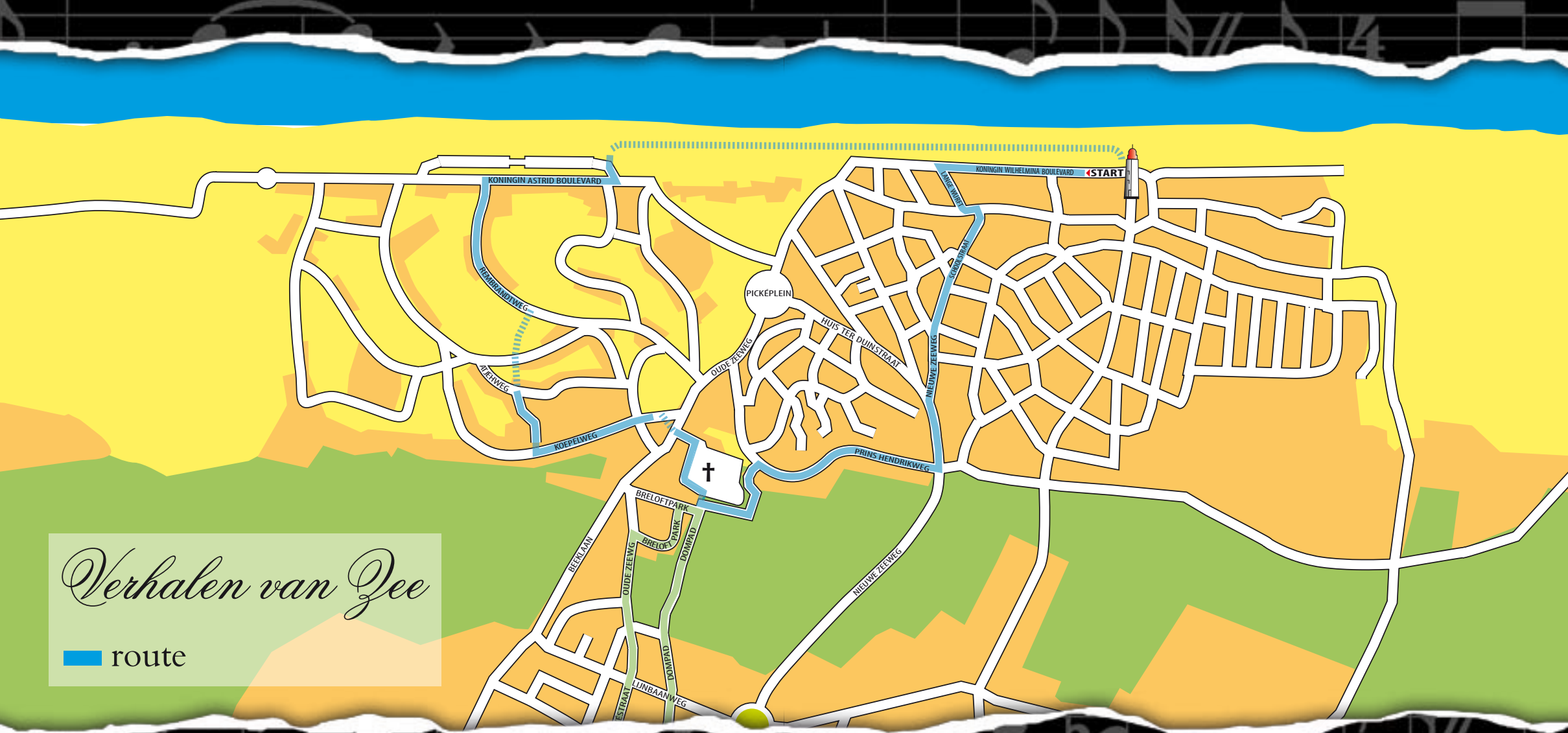
Verhalen van Zee
route
KONINGIN ASTRID BOULEVARD
KONINGIN WILHELMINA BOULEVARD
START
PRINS WILHELMSTRAAT
SCHOOLSTRAAT
REMBRANDTWEG
PICKÉPLEIN
HUIS TER DUINSTRAAT
OUDE ZEEWEG
NIEUWE ZEEWEG
ATJEHWEG
KOEPELWEG
PRINS HENDRIKWEG
BRELOFTPARK
BRELOFT PARK
DOMPAD
BEEKLAAN
OUDE ZEEWEG
NIEUWE ZEEWEG
DOMPAD
LIJNBAANWEG

Verhalen van Binnenuit

Vervolg het Dompad naar links, het onverharde pad richting Noordwijk Binnen, dus niet langs de Algemene Begraafplaats omhoog. Het onverharde pad gaat over in een klinkerweg.

Vervolg het onverharde pad richting Noordwijk Binnen.

Steek de Lijnbaanweg over en loop door het Kerkhofpad (door).

Het laatste huis rechts bevat boven de deur een smeedijzeren levensboom.

Bij de splitsing linksaf de Bronckhorststraat in.

Bij het einde van het Kerkhofpad linksaf de Bronckhorststraat in.

Links de Oude Brandweerkazerne.

Op nr 41 een woonhuis met idyllische tuin en oude bollenschuren (thans kunstateliers).

Nr 57 oud pand met hellende gevel.

Ga rechtsaf de Kerkstraat in, de winkelstraat van Noordwijk Binnen, aan het einde van de Kerkstraat de van Limburg Stirumstraat oversteken en de kerktuin inlopen.

Kijk na het hek nog even links achterom:
Het oudste café van Noordwijk,
Thomas (Proeflokaal).

14.

Loop door de kerktuin van
De Oude Jeroenskerk.

15.

De kerk is genoemd naar de martelaar Jeroen. Hij zou de eerste pastoor van Noordwijk genoemd kunnen worden. Door de Noormannen werd hij in het jaar *856* onthoofd. Zijn hoofd zou volgens de overlevering nog ergens in de kerk begraven liggen, maar niemand weet waar.

Voorbij de kerk linksaf de Voorstraat in, de straat met de lindenbomen.

Links het Gemeentehuis
(1887, architect Moolenaar).

16.

Op Voorstraat16a, in de oude boerderij van Familie van Eeden heeft Freddy Heineken in de Tweede Wereldoorlog ondergedoken gezeten.

Vóór Voorstraat 25
rechtsaf de Offemweg in.

Op Voorstraat 19 staat
het oudste huis
van Noordwijk
(tweede helft 15e eeuw)
naast de vroegere
Franse Kostschool.

Links de Sint Joris Doelen.
De Broederschap of het Gilde van Sint Joris is een schuttersgilde dat dateert van *1420* (gereglementeerd sinds *1477*). In de zomer wordt er nog steeds wekelijks op vrijdag-avonden geschoten met de voet- of kruisboog op de houten vogel (gaai) op de 26 meter hoge paal.

17.

Eerste straat rechts de Doelensteeg.
Na de Doelensteeg linksaf de Voorstraat in.

18.

Links nr 69 Het huis met de zeven haarden, een huis in Lodewijkstijl *(1768)*.

Rechts nr 50a het 'Tramhuisje', waar men vroeger op de tram wachtte.

Steek de Voorstraat over en vervolg de wandeling over het Lindenplein.

Links 'Buitenplaats De Lindenhof'
Aan het einde van het Lindenplein het borstbeeld van dichteres en socialiste Henriette Roland Holst-van der Schalk *(1869-1952)*.

19.

Aan het einde van het Lindenplein linksaf en links afbuigen de Lindenhofstraat in, eerste straat rechts de Douzastraat.

20.

Nr 57 het renteniershuis van Jan Kloos, de 'late bakker' van Noordwijk.
Hij schreef o.a. het historisch standaardwerk 'Noordwijk in de loop der eeuwen'.

Vanuit de Douzastraat links de Pickéstraat in.

Rechts het
Wilhelminahofje.

De Maartensbrug,
een restant van de brug over
de Woensdagse wetering
(nu gedempt).

Rechtsafbuigend
de Pickéstraat verder
vervolgen.

Tegenover het
Wilhelminahofje een oude
muur van een boerderij.

Vervolg de Pickéstraat.

Op nr 66 rechts een oude
bollenschuur, verbouwd als
woonhuis. Nr 68 was vroeger een
TBC Hospitaal.

De Lijnbaanweg oversteken
waar een eindje verder de
Pickéstraat overgaat in
Oude Zeeweg.

‘De Schaapskooi’
Hier graasden vroeger de schapen van schaapherder Floris Alkemade. Hij had in de Pickéstraat zijn schaapskooi.

25.

Rechtsaf het Breloftpark in.

26.

Het Dompad.

Aan het einde van het Breloftpark rechts bij nr 16 huize Cruydthof. Sla hier rechtsaf richting Dompad, links omhoog, het klinkerpad langs de begraafplaats. Hier vervolgen we weer de zeeroute.

Op de Algemene Begraafplaats bevinden zich de oorlogsgraven en ook de graven van Albert Verwey, Jan Kloos, Maria Dermoût, Freddy Heineken, Otto Johannes Schreuders en Daniel Noteboom.

Verlaat de Begraafplaats en steek de Oude Zeeweg over. Een aantal passen naar rechts en dan links het voetpad op omhoog, tussen de metalen hekjes door. Aan het einde van het voetpad links de Koepelweg op.

27.

Na 300 meter het (verborgen) voetpad aan de rechterkant steil omhoog, tussen de rood/witte hekjes door.

Loop de Atjehweg af en bij de splitsing links aanhouden en de weg oversteken. Direct rechts het wandelpad door het duin. Aan het eind rechts de trap op en links afslaan, de Rembrandtweg in en via de Koningin Astrid Boulevard naar het strand. Noordwaarts richting de Vuurtoren.

Alternatief:
Na Huis ter Duin de volgende opgang naar de Wilhelmina Boulevard, Het Palaceplein oversteken. Rechts de Hoofdstraat, de winkelstraat van Noordwijk aan Zee. Linksaf over de parallelboulevard tot het Museum Noordwijk aan het Jan Kroonsplein. Doorlopen naar het eindpunt: de vertrouwde Vuurtoren.

'Het ruisen van de zee,
de zacht gebogen lijn van een horizon,
het geritsel van de wind in de bladeren,
de schreeuw van een vogel.
Deze geluiden roepen in ons vele en
verschillende indrukken op.
En plotseling, zonder dat we ons hiervoor
ook maar hoeven in te spannen, horen we
in zo'n geluid een muzikale klank
die al harmonie in zich draagt.'
Hij nestelde zich vaak tussen
de oude Noordwijkers die aan de
Boulevard op een houten bank
herinneringen zaten op te halen.
En rond etenstijd was
Dorus dan weer in Binnen.
Na het eten zat hij dan weer op de bank
aan de St.Jeroensweg met andere oude
mannen. Maar omroepen, ho maar.
Misschien deed hij alleen maar alsof.
Omroepje spelen, net zoals,
die andere Mol.

Met dank aan Peter Mulder

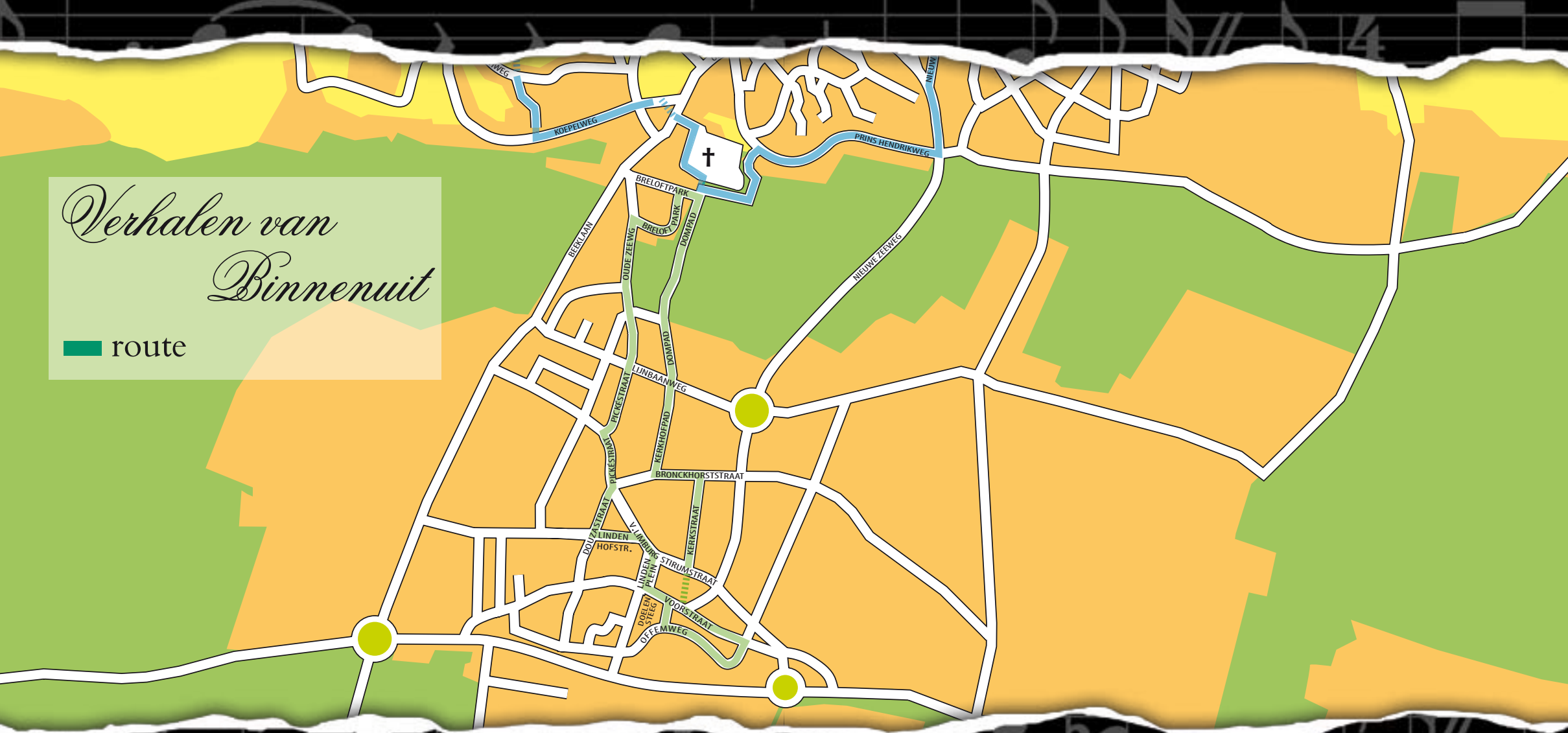
Verhalen van Binnenuit
route
KOEPELWEG
PRINS HENDRIKWEG
BRELOFTPARK
BRELOFT PARK
BEEKLAAN
OUDE ZEEWG
DOMPAD
NIEUWE ZEEWEG
LIJNBAANWEG
PICKESTRAAT
KERKHOFPAD
BRONCKHORSTSTRAAT
DOUZASTRAAT
V. LIMBURG STIRUMSTRAAT
LINDEN HOFSTR.
KERKSTRAAT
LINDEN PLEIN
DOPEN STEEG
VOORSTRAAT
OTTEEMWEG

Zeeverhalen van Binnenuit

is een productie van de Stichting KunstKlank

Samengesteld door:
Nicolaas Duin, Herma van Piekeren,
Martha Baalbergen, Willem Baalbergen,
Dick Passchier, Hein Verkade

Met medewerking van:
Eric Borrias (stem Dorus Mol)
Nic. van der Niet, de Mannen van de Wurft,
Mevr. Kaptein, Mevr. A. Plug
Ton Meijer: Noordwijk in beeld,
Kerkstraat 4 www.noordwijkinbeeld.nl
Fotografie: Willem Krol
Muziek van: Debussy, Nicolaas Duin,
Bob Rigter Kwartet, Herma van Piekeren,
Kleijnkoor Noordwijk, Jaco van Leeuwen.
Grafische vormgeving: Peter Minnee

KunstKlank

ISBN 978 90 707 96242 ©*Stichting KunstKlank* 2008